

Cilj trajnostnega razvoja 10 – Zmanjšanje neenakosti

Zmanjšati neenakosti znotraj držav in med njimi

Trenutno je na svetu največ neenakosti v zadnjih 70 letih. Ko govorimo o neenakosti, najprej pomislimo na razlike v prihodkih - 10 % najbogatejših zasluži skoraj 40 % celotnih svetovnih prihodkov. Najrevnejših 10 % prebivalcev zasluži zgolj med 2 in 7 % svetovnih prihodkov.

Ampak neenakost je večdimenzionalna in se ne nanaša zgolj na prihodke in bogastvo. Neenakost v priložnostih se odraža v povezavi z izobrazbo, zdravjem, prehrano, zaposljivostjo, bivališči, zdravstvenimi storitvami in dostopom do pravice ter ekonomskih virov. Številne najbolj izključene, neopolnomočene in diskriminirane skupine se soočajo tudi z diskriminacijo, ki je zažrta v zakone, politike in prakse. Neenakost velik del populacije ovira pri napredku na številnih področjih. Je v nasprotju s ključnimi načeli socialne pravičnosti in v nasprotju s 1. členom Splošne deklaracije človekovih pravic, da se vsi rodimo svobodni in enaki v dostojanstvu in pravicah.

Povečevanje neenakosti lahko poveča politične in družbene napetosti ter tudi vodi v konflikte in nestabilnosti. Spodkopava gospodarsko rast, tako da gospodinjstvom z nižjimi prihodki onemogoča dostop do zdravstva in kopičenja človeškega in fizičnega kapitala. Vodi npr. v to, da revni otroci nimajo druge možnosti, kot da obiskujejo šole nižje kakovosti, njihove možnosti za pridobitev visoke izobrazbe pa so zato precej slabše. Posledično je gospodarska produktivnost manjša, kot bi bila v bolj pravičnem okolju.

Neenakost je globalni problem, ki zahteva globalno rešitev, vključno z izboljšanjem pravil in nadzora finančnih trgov in institucij, s spodbujanjem razvojnega sodelovanja in proaktivnem ozaveščanju o problemu neenakosti, katerega del smo vsi. Za premostitev vse večjih razlik je ključno tudi zagotavljanje varnih migracij. Za številne posameznike, družine in skupnosti je namreč migracija (mednarodna ali znotraj države) ključna za zmanjševanje neenakosti. Migranti si s tem povečajo prihodke, imajo tudi boljši dostop do zdravstva in izobraževanja. Prispevki migrantov skozi prenos znanj, investicije in nakazila družini tudi lahko prispevajo k razvoju na skupnostni in nacionalni ravni

ter zmanjšajo revščino in neenakost. Po drugi strani migracije lahko poslabšajo že obstoječe neenakosti, če revni migranti zaradi izključenosti in diskriminacije ne morejo koristiti pozitivnih potencialov migracij.

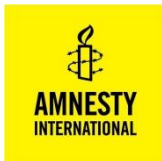
Večanje razlik kliče k ukrepom, ki zahtevajo sprejemanje tehtnih politik, ki bodo ljudi na dnu socialne lestvice opolnomočile in spodbujale gospodarsko vključenost vseh, ne glede na spol, raso ali etnično pripadnost. Za doseganje tega cilja je ključen napredek pri številnih drugih ciljih, saj je neenakost (ne)posredno povezana z večino drugih ciljev.

Voditelji držav in vlad so si tako v okviru cilja trajnostnega razvoja št. 10 do leta 2030 zadali:

- Postopno povečanje rasti dohodka najrevnejših 40 % prebivalstva.
- Večja vloga in vključevanje ljudi v družbeno, gospodarsko in politično življenje, ne glede na starost, spol, invalidnost, raso, narodnost, poreklo, vero, ekonomski ali drugi status.
- Zagotoviti enake možnosti in zmanjšati dejansko neenakost, tudi z odpravo diskriminatornih zakonov, politik in ravnanja, ter spodbujanjem ustrezne zakonodaje, politike in ukrepov.
- S sprejemanjem politik, zlasti proračunskih, plačnih in politik socialne varnosti, postopoma doseči večjo enakopravnost.
- Izboljšati ureditev in nadzor svetovnih finančnih trgov in ustanov ter okrepiti izvajanje ustreznih predpisov.
- Zagotoviti večjo zastopanost in vlogo držav v razvoju pri odločanju v mednarodnih ekonomskih in finančnih ustanovah za njihovo večjo učinkovitost, zanesljivost, odgovornost in verodostojnost.
- Omogočiti urejene, varne, zakonite in odgovorne migracije ter mobilnost ljudi, tudi z izvajanjem načrtovanih in dobro upravljanih migracijskih politik.
- Uresničevati načelo posebne in drugačne obravnave za države v razvoju, zlasti najmanj razvite države, v skladu s sporazumi Svetovne trgovinske organizacije.
- Spodbujati uradno razvojno pomoč in finančne tokove, tudi neposredne tuje naložbe, v države, ki najbolj potrebujejo pomoč, zlasti najmanj razvite države, afriške države, male otoške države in neobalne države v razvoju v skladu z njihovimi nacionalnimi programi in načrti.
- Do leta 2030 zmanjšati transakcijske stroške nakazil migrantov na manj kot tri odstotke in odpraviti transakcijske poti, pri katerih stroški presega pet odstotkov.

Mednarodna skupnost je sicer že naredila pomembne korake, da bi se najrevnejši lahko izkopal iz začaranega kroga revščine. Najbolj ranljivi narodi – najmanj razvite države, neobalne države in male otoške države – so na poti k odpravi revščine. Vendar pa neenakost ostaja, še posebej velike razlike pri dostopu do zdravstvenih in izobraževalnih storitev in drugih dobrin. Poleg tega se je, čeprav so se razlike v prihodkih na meddržavni ravni zmanjšale, neenakost znotraj držav povečala. Vedno večje je zavedanje in strinjanje, da zgolj ekonomska rast ni dovolj za odpravo revščine, če ni vključujoča in če ne upošteva treh dimenzij trajnostnega razvoja – ekonomske, socialne in okoljske.

Prek delavnic globalnega učenja številne organizacije ozaveščamo o problemih neenakosti in nepravilnosti. S pomočjo delavnic tudi naslavljamo številne koncepte, ki se pojavljajo, kadar govorimo o neenakosti. Kaj je revščina? Kaj je razvoj? V modernem diskurzu je reven nekdo, ki nima denarja. Vendar za nekoga drugega revščina lahko pomeni nekaj povsem drugačnega. Ob besedi razvoj pomislimo na ekonomski razvoj, vendar je ta lahko tudi osebni, spiritualni ipd. Pomembno je, da se zavedamo omejenih »evrocentričnih« okvirjev znotraj katerih delujemo in naslavljamo problem neenakosti.

Pripravilo: Društvo Amnesty International Slovenije

V projektu Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev!, ki bo trajal 17 mesecev, in ki ga financira Ministrstvo za zunanje zadeve, bomo organizacije med drugim izvedle delavnice globalnega učenja za otroke, učitelje in ravnatelje, organizirale nacionalno konferenco in motivacijski dan za učitelje, izdale promocijski letak in Priročnik o ciljih trajnostnega razvoja v povezavi z globalnim učenjem, izvajale bomo zagovorniške aktivnosti, izdale tematsko številko Slogopisa o globalnem učenju, mesečne novičnike za učitelje, izvedle Teden globalnega učenja v novembru 2016 in spletno ozaveščevalno kampanjo.

V konzorciju NVO smo združeni Humanitas, Zavod Global, Inštitut za afriške študije, Zavod Voluntariat, Kulturno izobraževalno društvo PINA, Mirovni inštitut, ADRA Slovenija, Umanotera, Focus, Društvo Amnesty International Slovenije, Društvo za Združene narode za Slovenijo, Človekoljubno društvo Up Jesenice in SLOGA, platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.

Projekt Konzorcij NVO: Z globalnim učenjem do globalnih ciljev! Podpira [Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije](#), koordinira pa ga [SLOGA](#), platforma za razvojno sodelovanje, humanitarno pomoč in globalno učenje.